

No. ....

12 6 Ocak 1967

Ulus (Ankara)

BAŞYAZI

Güzel Sanatlar Federasyonunun bildirisi

Cihad BABAN

ÜZERİNDE uzun zamandanberi durmak istediğimiz bu konuyu bize hatırlattığı için Türkiye Güzel Sanatlar Federasyonuna teşekkür etmek isteriz. Federasyon bize göndermek lütfunda bulunduğu bir bildiri ile, memleketin çok önemli bir mevzuu üzerine dikkatini çekmektedir.

Bir milleti millet yapan, onu yücelten faktörlerin başında, o milletin yarattığı sanat gelir. Bir toplumun sosyal ve ekonomik gücü ile onun sanat gücü mutlaka paralel gider. Bir ulus için yaratma kabiliyeti, genel bir kabiliyettir. Onun için plâstik sanatlarda yaratıcı olan müzikte de, edebiyatta da yaratıcı olur. Yaratıcı muhayyile ekonomik alanlara da kayar. Teknikte de millete kuvvet verir. Bu sebepten olacak ki, birinci beş yıllık plânda sanat konularında teşvik unsuruna önem verilmiş fakat bu iş bildiride de açıklandığı gibi tahakkuk alamına girememiştir.

Halbuki Türk sanatçısı artık değerini tanıtmaya başlamıştır. Resimde, heykelde, müzikte, edebiyatta, değerli insanlarımız var. Bu kıymetler toplumun bu alandaki sağır ve dik tutumuna rağmen, hiç bir teşvik görmeden çabalarına aralıksız devam etmektedirler.

Sanat bir milleti hudutlarından dışarı taşıyarak tanıttığı, sevdireceği ve ona kıymet verdireceği için o milleti gelecek için de ayakta tutan sebeplerden biri olur. Kim inkâr edebilir ki, bugün İtalya'ya bütün dünyada prestij sağlayan sebep, onun büyük sanatçıları değildir. İkinci Dünya Savaşından sonra, kurulu faşist rejiminin günâhlarını affettirenler arasında, Mikel Ancello, Bernin, Rafael, Bolicelli ve Leonard de Vinci gibi büyük sanat devlerinin hatırları yok mudur? Kıbrıs davasında karşımıza çıkan bugünkü Yunanistan'ın taraftar toplamasında çünkü Yunan medeniyeti etkisini göstermemiş midir?

Sanat hele plâstik sanat humanisttir. Mensup olduğu milletle beraber dünyanın seviyesini yükseltir. Floransa da geçen son baharda sanat eserlerini seller kirletti diye, bütün medeniyet dünyası ayağa kalktı ve bütün dünya eserlerin kurtarılması çabasına katıldı. Onun için diyoruz ki, sanatı teşvik, bir milletin yaratıcı gücünü teşvik etmek anlamına gelir.

İstiklâl harbini yalnız tarih kitaplarında okuyan kuşaklar, eğer ortada bir istiklâl marşı olmasaydı, bugün duydukları heyecanı duyamazlardı.

Federasyon, yayınladığı bildiride yeni yapılacak devlet binalarının kıymetlerinin yüzde ikisi nisbetinde sanat eserleri ile süslenmelerini istemektedir. Böyle bir kanun hiç şüphe yok sa natkârın refahına çok hizmet eder, ama sanatkârdan daha fazla milletin şeref ve itibarını yükseltir. Viyana'nın heykelli binaları, Roma'nın galerileri, müzeleri, bütün dünyadan gelen insanların takdirini toplamakta ve bu milletlere manevî itibardan başka, maddî servet de sağlamaktadır.

Neden vatandaşı sanata yöneltecek mükâfatlar ihdas etmiyoruz? Neden devlet sergileri açıp alakayı bu sergiler üzerine çekmiyoruz?

Az gelişmiş memleketler, geçim derdine düştükleri için yaratıcı olamazlar. Şüda var ki, yaratıcı muhayyileyi kırbaçlayan toplumlarda az gelişmişlikten kurtulamazlar. Dolayısıyla uygarlığın basamaklarında yükselmezler Binaenaleyh gayret, yine devlet babaya düşmektedir. Sanat yoluyla medeniyet sofrasına oturan milletleri o sofradan artık kaldırmak mümkün değildir. Kılıç ve kalkanın ulaştığı noktada sevilerek tutunmanın çaresi yine sanatı yaşatmaktır. Sanat, nesilleri nesillere ulaştıran bağıdır. Sanatsız zaferlerin unutulduğunu bizim kendi tarihimiz isbat eder.

Bildiriyi alan bütün resmî kişilerin bu meselenin üzerine eğilmelerini rica edeceğiz. Ve biz şahsen bütün aydınlara, yazarlara, başvurarak, bu konu ile ciddi şekilde ilgilenmelerini, memleketin yarımını yükseltmek bakımından rica edeceğiz.